

VOGEL GEVANGEN VOGEL GEVLOGEN

Op de werelddelen: Noord- en Zuid-Amerika, Afrika, Europa, Azie.

En daar, tussen Turkije in het noorden en het Middenoosten in het zuiden, ligt Iran, mijn land. Met zijn hoge bergen en daar in de bergen mijn dorp, mijn huis. Houten balken aan de zoldering. In het huis zijn verschillende kamers. De kamer van mijn twee zussen. De kamer van mijn ouders. De kamer van mijn vier broers. En in die kamer staat ook mijn bed. De ramen hebben ruitjes. Vanuit het raam kijk je uit over uitgestrekte boomgaarden met kersenbomen, perenbomen, appelbomen. In de boomgaard de hokken van de dieren: schapen, geiten en kippen. Als de winter begint en de eerste sneeuw valt, beschermt de hond ons tegen de aanvallen van de wolven. Mijn moeder spint de wol en van de wol knoopt ze haar prachtige tapijten.

We drinken de geitenmelk. Mijn moeder karnt de melk tot boter, ze maakt yoghurt en kaas. De kippen leggen eieren en uit de eieren komen de kuikentjes tevoorschijn.

In mijn huis wonen mijn oudste zuster, zij is horend. Na haar komt mijn horende broer. De derde is een zoon, hij is doof. De vierde is een zuster, zij is horend. En dan worden mijn broer en ik geboren, we zijn een tweeling. Hij is horend. Ik ben doof. De jongste is een jongen, een horende jongen.

Ik zou wel naar buiten willen, om te spelen, te wandelen. Maar het kan niet. De mensen staren me aan, ze schelden me uit, ze plagen en pesten me. Ze denken dat ik achterlijk ben. Dus ik sluit me op. Ik kan niet communiceren, praten kan ik niet, gebaren kan ik niet. Ik voel me zo alleen. Tot verdriet van mijn vader, tot verdriet van mijn moeder.

Op een dag komt mijn vader een man tegen in het dorp. Hij is arts. Hij heeft gestudeerd aan de universiteit in de hoofdstad Teheran. Hij vertelt mijn vader over de school voor dove kinderen in de hoofdstad. Hij geeft mijn vader informatie.

Mijn vader neemt de bus naar de hoofdstad. Na een verre reis van vele uren door de bergen komt mijn vader eindelijk in de hoofdstad aan. Aan de brede straten staan hoge huizen. Er is druk verkeer, het krioelt er van de mensen. Mijn vader stapt uit en gaat op zoek. Niemand weet waar de dovenschool is, maar uiteindelijk wijst een taxichauffeur hem de weg.

Mijn vader stapt in en de chauffeur brengt hem naar de school voor dove kinderen.

Mijn vader gaat de school binnen. Vol verbazing kijkt hij naar de dove kinderen die met elkaar gebaren, naar de jongeren die communiceren in gebarentaal.

Mijn vader laat zich informeren. Hij komt veel te weten. Hij gaat terug met de bus naar het dorp in de bergen en vertelt mijn moeder over wat zijn belevenissen in de stad en over de school voor dove kinderen. 'We moeten verhuizen naar de stad,' zegt hij. Mijn moeder wil het niet, kan het niet. Ze kan haar familie niet missen. Mijn vader dringt aan: het gaat om de toekomst van onze dove zonen,' zegt hij. Uiteindelijk stemt mijn moeder toe.

Al hun bezittingen, de televisie, de koelkast, de tapijten, nemen ze mee in een vrachtwagen. Met de vrachtwagen rijden we door de bergen naar de stad. Het is een verre reis van vele uren, maar uiteindelijk komen we in de hoofdstad aan. Aan de brede straten staan hoge huizen. Er is druk verkeer, het krioelt er van de mensen.

We komen bij een flat aan. We nemen de trap en daar op de derde verdieping is ons huis. Uit het raam zie ik in de verte de hoge bergen, de bossen, daar in de verte. Voor de rest zie ik huizen en huizen, de platte daken van de huizen.

De avond valt. Ik ga slapen. Als de zon de volgende morgen opkomt, sta ik op. Mijn vader neemt me mee aan de hand. We gaan naar de dovenschool. Ik ga de school binnen en kijk verbaasd om me heen, naar al die kinderen, gebarende kinderen. Ik kijk naar mezelf en op dat moment word ik me bewust wie ik ben, ik ben doof, net als zij!

Mijn vader vraagt aan de onderwijzeres of ik achterlijk ben. De onderwijzeres neemt me mee naar een klein tafeltje. Op het tafeltje staat een blokkentoren. Kun je net zo'n toren bouwen, gebaart ze? Ik knik en ik bouw een toren.

Ziet u wel, zegt de onderwijzeres, hij is niet achterlijk, hij is alleen maar doof.

En daar op school leer ik, ontwikkel ik, ik leer mijn moedertaal. Ik leer gebaren, ik leer lezen en schrijven.

Maar dan breekt de revolutie uit, de mensen verzetten zich tegen de sjah en de sjah verdwijnt en Khomeiny neemt de macht over. De situatie verandert, de onderdrukking begint. Ik voel me verscheurd. Ik ontwikkel

me en word politiek bewust. Ik verzet me tegen de onderdrukking door de Islam. Maar de politie zit me op de hielen ik moet me verstoppen, verbergen, van de ene plaats naar de andere. Ik kan hier niet blijven, ik kan hier niet leven. Ik vertel het aan mijn vader. Ik kan hier niet blijven. Mijn vader zegt: blijf! Ik kan niet blijven, zeg ik, ik moet weg.

Mijn vader stemt toe. Ik omhels mijn vader, vol verdriet. Ik omhels mijn moeder, ik omhels mijn broers en mijn zussen. Ik omhels mijn vrienden. Ik neem afscheid van mijn familie en ik ga weg.

In de diepe duisternis trek ik voor de bergen, over het smalle pad, tussen de mijnavelden. Tot ik de volgende ochtend de grens passeer en in Turkije ben. Ik loop en loop, ik reis door Bulgarije, ik reis en reis door Roemenie, met de bus door Roemenie. Ik reis en reis, met de bus door Polen. Ik reis en reis, door Oostenrijk, met de bus door Oostenrijk. Ik reis door Duitsland, met de trein door Duitsland. Ik reis en reis en kom uiteindelijk in Nederland aan. Ik stap uit. Ik kijk om me heen. Wat een vreemd land, een plat land, geen bergen, zoals in Iran. Een vreemd plat land met groene vierkantjes gras, sloten ertussen. In het gras grazen de koeien, de schapen. Er is veel water, rivieren, beken en sloten. Aan de horizon staan molens.

Het is er bewolkt en er valt veel regen.

Ik moet wennen.

Uiteindelijk kom ik in een OC, een opvangcentrum. Daar zijn honderden mensen, uit alle delen van de wereld, van allerlei nationaliteiten. Ik kijk om me heen, op zoek naar een doof iemand zoals ik. Maar iedereen is horend, behalve ik.

Ik vraag om informatie, maar kom voor een gesloten deur. Ik vraag om begeleiding, maar de deur blijft dicht. Ik vraag om hulp, maar de deur blijft dicht. Geen informatie, geen begeleiding, geen hulp. Wat moet ik doen? Ik zit voor het raam en kijk naar de zon die opkomt en ondergaat, opkomt en ondergaat, dag in, dag uit. Een maand en twee weken.

Eindelijk komt er een man, een dove man, een dove Hollandse man. Hij vertelt me over de dovenscholen, de dovensport, de dovenclub. Ik ga met hem mee en eindelijk heb ik contact met doven, Nederlandse doven. Ik leer de taal, de Nederlandse taal, de Nederlandse Gebarentaal. Ik leer gebaren, lezen en schrijven, lezen en schrijven.

Maar ik moet wachten, wachten op mijn verblijfsvergunning, wachten en wachten, jaren van wachten. Tot ik eindelijk na zes jaar mijn officiële verblijfsvergunning krijg. Ik mag blijven! Ik ben zo opgelucht. Ik wil nooit meer onderdrukking, nooit meer onderdrukking. Ik wil vrij zijn als een vogel.